

Innhold

Kapittel 1

Trygdepolitiske dilemmaer: Effektivitet versus fordeling	11
<i>Ann-Helén Bay, Anniken Hagelund og Axel West Pedersen</i>	
Mange på trygd og få i arbeid?	13
Hvorfor har vi trygder?	18
Effektivitetsargumenter for offentlige trygder	18
Likhetsargumenter - hvordan begrunne tiltak for økonomisk omfordeling?	21
For mange på trygd? Tre kilder til bekymring	23
Velferdsstatens økonomiske bærekraft	23
Velferdsstatens normative bærekraft	24
Velferdsavhengighet og marginalisering	26
Trygdepolitiske handlingsalternativer	28
Styrking av de økonomiske insentivene til arbeid	29
Aktiveringspolitikk som virkemiddel	31
Flere i arbeid gjennom sosial investering	33
Oppsummering og plan for resten av boken	35

Kapittel 2

Kan tvungen aktivering forsvares?	38
<i>Anders Molander og Gaute Torsvik</i>	
Innledning	38
Ulike typer trygdemottakere	40
Effektivitet	42
Normativ bærekraft	47
Paternalisme	51
Rettferdighet	54
Avsluttende kommentarer	59

Kapittel 3

En velferdsstat (bare) for middelklassen?	61
<i>Ann-Helén Bay og Axel West Pedersen</i>	
Ideen om den populære institusjonelle velferdsstaten	61
Risikoprofil og velferdspolitiske prioriteringer	64
Oppfatninger av de fattige	65
Velgernes velferdspolitiske prioriteringer	66
Middelklassens holdninger til ytelser til de svake	69
Nærmere om holdningene til velferd for de svake	70
Varierer støtten til de svake med mistanke om misbruk?	72
Varierer støtten etter partipreferanse?	73
Diskusjon	75

Kapittel 4

Økonomiske insentiver i trygdesystemet	78
<i>Axel West Pedersen, Henning Finseraas og Pål Schøne</i>	
Innledning	78
Insentiver til arbeid belyst ved en enkel arbeidstilbudsmodell	81
Insentivstrukturen til de norske trygdene	88
Insentiv til arbeidsmarkedsdeltakelse	89
Insentiv til å forlate arbeidslivet	89
Insentiv til å returnere til arbeid	90
Barnetrygd og bostøtte	91
Individ versus hushold	91
Empiriske studier av trygdenes atferdsvirkninger	92
Erfaringer fra en aktuell reform: barnetilleggene til uførepensjonister	98
Analyseutvalget	100
En enkel regresjonsanalyse	102
Sammenfatning og konklusjon	104

Kapittel 5

Arbeidsgiverne og arbeidslinjen	107
<i>Harald Dale-Olsen og Anniken Hagelund</i>	
Hvor inkluderende er egentlig arbeidslivet?	110
Er private virksomheter viktige for trygdeforbruket?	116
Har de private virksomhetenes innsats for ansatte med sviktende helse og nedsatt funksjonsevne noen betydning?	120
Oppsummering og diskusjon	127
Appendiks	130

Kapittel 6

Fra saksbehandler til veileder?	131
--	------------

Om iverksetting av velferdspolitik i arbeidslinjens tid

Anniken Hagelund og Lars Inge Terum

Forskning om iverksetting – <i>seeing big by looking small</i>	133
Nye rammer for førstelinjearbeid	136
Arbeidet i førstelinjen	138
Makt og avmakt i veilederrelasjonen	141
Individualisering, handlingsrom og skjønn i den nye velferdsforvaltningen	146
Frontlinjearbeidernes kompetanse	148
Avslutning: Nye rammer og nytt innhold for førstelinjearbeid	151

Kapittel 7

Trygd og sysselsetting i et internasjonalt perspektiv	153
--	------------

Erling Barth, Kalle Moene og Axel West Pedersen

Norge har mange uføretrygdede – men ikke så mange på trygd i alt	155
Trygd som inntektskilde – men mange av dem har jobb	157
Norge har få som ikke er i jobb eller under utdanning – men en stor del av dem mottar trygd	161
I Norge har utsatte grupper lavere sysselsetting – men den er høyere i andre land	162
Norge har få unge utenfor utdanning, arbeid og opplæring – men Sør-Europa har mange	166
Norge har trygdeordninger som kan smitte – men også en smittsom arbeidskultur	168

Kapittel 8

De norske trygdene i møte med et europeisk arbeidsmarked	171
---	------------

Anne Skevik Grødem

Innvandringen til Norge	172
Rettigheter ved arbeidsinnvandring	174
Trygd, arbeidsmarked og lønn	177
Arbeidsinnvandrerne og velferdsstaten	180
Nye normative utfordringer	183
Nye grenseoppganger i velferdsstaten	187

Kapittel 9

Epilog 190

Ann-Helén Bay, Anniken Hagelund, Aksel Hatland

Om bidragsyterne 195

Litteratur 197

Register 213